

Nakladatelství , knižní
obchod a provenience

Nakladatelství

Nakladatelství

- náklad nesli tiskaři, případně mecenáši, nebo kolektivní společenství
- samostatně jen v nejrozvinutějších centrech (kde bylo více tiskáren)
- nejstarší české nakladatelství – Dědictví sv. Václava (1669)
- v 18. století vznik nakladatelských koncernů, které vlastnily papírny, tiskárny i distribuční síť
- nové formy prodeje
 - subskribce – objednání předem,
 - prenumerace – platba předem za nevydané dílo,
- nakladatelé v impresu: *impensis, sumptibus, auf Kosten, im Verlage, nákladem ...*

Vznik moderního autorství

- posun od mecenátu k honoráři/autorskému výtisku (ubývá dedikací)
- vydání vlastním nákladem

Distribuce a prodej knih

Knižní obchod

- rozvoj po vzniku knihtisku (výroba pro neznámého uživatele -> nutnost vzniku prodejní sítě)
 - běžně prodej v tiskárnách, v knihvazačských dílnách, na jarmarcích, kramářský prodej
 - výměnný obchod – kus za kus bez ohledu na obsah (podle formátu a rozsahu)
 - knižní trhy (německé specifikum – Frankfurt, Lipsko) – pravidelnost, kontakty, výměny
 - aukční prodej použitých knih ca od 17. stol. (vydávání katalogů)
 - antikvariát, ca od 18. stol. – impulzem rušení klášterů
 - tištěné knihkupecké nabídky, veletržní katalogy
 - knihkupci v impresu: *bibliopola*, *zu haben*, *in der Buchhandlung*, *in Commission*, *k dostání* + často ve spojení s adresou
- rozvoj v 18. století
 - vznik německojazyčného publika odborných textů
 - existence salonů
 - šíření komisního prodeje – pokud se neprodá, vydavatel odebere zpět
 - regulace knihkupectví

Encyklopedie knih: knihkupec, knihkupectví, kočovný knihkupec, komisní obchod, nakladatelská a knihkupecká nabídka

Provenience

Údaje o původu: majitelé, místo a způsob nabytí, cena, cena za vazbu

Nejčastěji na přídeštích a předsádkách a titulních listech

- rukopisné
 - unifikovaná (*ex libris ...*, *catalogo inscriptus...*), nebo jen jméno
 - často spojena s údajem o ceně, místem a datem prodeje, jménem prodejce
 - zaklínáním proti krádeži (*kdo tu knihu ukradne, tomu ruka upadne*)
 - věnování
 - rukopisné poznámky v textu
 - antikvářské poznámky
- tištěné
 - nejčastěji mědirytinové etikety lepené na přední přídešti (erbovní, emblematická, formou devizy, typografická)
- vlastnická razítka
 - používaná až od konce 18. stol.
 - obvykle u rozsáhlejších knihoven: na titulu a na s. 17
 - Razítka signaturní, s monogramem, heraldická, slepotisková
- staré signatury - přídešti, předsádky, formou razítek i rukopisná, na hřbetě
- supralibros – značky majitele na vazbě (nejčastěji heraldická, iniciály)
- nálepky, štítky
- identifikace pomocí vazby (charakteristická výzdoba, nátěry hřbetu, podoba štítků, ořízky)
- provenio.cz – databáze českých knižních proveniencí

Knihovní katalogy

Signatura

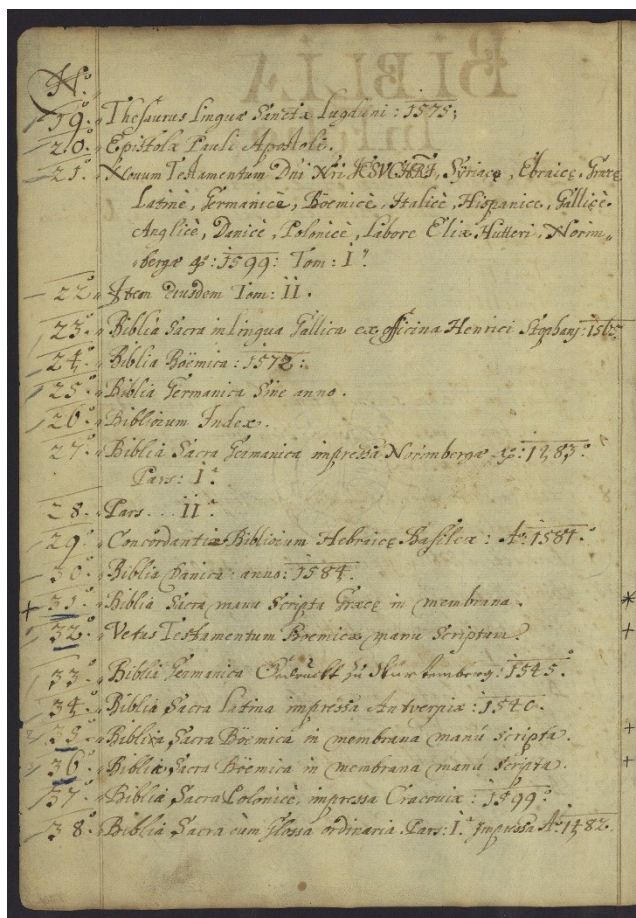
- identifikátor knihy v knihovně,
- často odráží lokaci (místnost, regál, polici, pozici na polici/v řadě)

Řazení

- Knižní
 - podle oborů - často kopírovaly rozložení v interiéru, podle názvů, autorů
 - rukopisné i podle předtištěných formulářů
 - Obsahují autora, název, místo a rok vydání, formát, signaturu
 - po zaplnění vyhrazeného místa nutné zapisovat do nového svazku
- Lístkové katalogy
 - strukturovaná informace, možnost nekonečného doplňování, pruská instrukce
 - základ pro elektronické katalogy (stejné strukturování údajů)

Přírůstkové seznamy

- Řazený podle data nabytí
- Mohou obsahovat údaj o koupi

242. *Biblia germanica*. [Argentinae, Heinrich Eggestein n. p. 1470.] fol. GW 4296. H-C 3129. BMC I. 72.

Podle GW má bible 404 listy, součet složek podle GW však činí 411 listů, složky jsou tedy zřejmě chybně uvedeny. Odchyly našeho exempláře od GW: r^{4y} = 403 listy, což odpovídá i popisu v BMC. Na f. 359b (resp. 358b) odchylyka, uveď. v GW.

Def.: chybí konec — 28 listů.
Nadpisy knih a čísla kapitol červ. po f. 52, dále jen inkoustem. — Vazba R.
Prov.: na příděstích rajhradská exlibris.
Signat.: R P 24.

243. *Biblia germanica*. Norimbergae, Anton Koberger, Montag nach Invo-cavit [17. II.] 1483. fol.

GW 4303. H 3137. BMC II. 424. Louda 392—394. Schramm 5. Pindter 362, str. 19. Zahradník 603.

Iníc. na zač. knih malov. a zlac. s rozvillinami, často však jen trojbarevné (červ., modře, zel.), ost. červ. n. modře, dřevořezy kolorov., někt. 1 zlac., rubrik.
Sváz. do dvou svazků, vazby ze 16. stol., dř. d., vepřov. se slepot. (hlavičky reformátorů, ornament), zbytky 2 spon.
Prov.: razítkem monogram FG. — Mědiryt. exlibris Friedrich Graf Sylva Tarouca.
Signat.: PT 4—800.

244. Idem, 2. exempl.

Def.: chybějící f. V dopsáno, dřevořez rovněž nakreslen a kolorov.
Iníc. stříd. červ. a modře, na zač. knih zprav. malov. a zlac. s rozvillinami (zvláště bo-haté na f. CCXCVI), dřevořezy kolorov.
Vazba ze 16. stol., dř. d., vepřov. s válečk. slepot. v 6 rámcích, 1. prázdný, ve 2. orna-ment, ve 3. hlavičky, ve 4. rostl. ornament, v 5. Salutac., Trinit., Ioh. Bap., Spes mea, v 6. ornament. Uprostřed na před. desce Kristova hlava, na zad. David a Goliáš; 8 tep. a prosek rožnic (na před. desce 2 chybějí), 2 spony, stopy po 2 pukiách.
Signat.: Mk P 39.

245. Idem, 3. exempl.

Def.: chybí první část po f. CCXCV, z dalšího chybí dol. část CCCXXV (dopsána), listy CCCLVIII, CCCLXIX (dopsány), CCCCLXXIX a poslední (prázdný).
2 malov. a zlac. iníc., ost. červ. n. červ. a modře, dřevořezy kolorov.
Vazba: dř. d., potaž. pergamenem, hřbet A.
Prov.: Matheus Kune[r]th erkauffet diesse biebl von Johannes Heger Schulmeister in Stangendorff 2 fl. 1860. Avus meus Paternus. — Na f. CCCCXX in marg. český zápis ze 16. stol., patrně o drahotě (ožřnuto).
Signat.: A P 35.

246. *Biblia germanica*. Augustae, Johann Schönsperger, S. Urban [25. V.] 1487. fol.

GW 4305. H 3139. Louda 295.

Def.: torso, chybějí listy 1—xl, xlvii, lii, liiii, lx, cli, cxxxiii, clv—clxxxiii, clxxxviii, clxxxix, clxxxxiii, clxxxvii, ccii, ccviii (část), ccx, ccxi, ccxxx (část), ccxxxii (část).

Čís. kn. PT4 -800

B I B L I A /něm/

Biblia.

Nürnberg, Anton Koberger, 17. únor 1483. 2°.
586 l.

GW 4.303 Pindter 362.
+ 2. výt. ve 2 sv. /PT4-800 a/

B I B L I A /něm/

Biblia.

Nürnberg, Anton Koberger, 17. únor 1483. 2°.
586 l.GW 4.303 Pindter 362.
+ 2. výt. ve 2 sv. /PT4-800 a/

Úplné zobrazení záznamu

Zvolte formát: [Standardní formát](#) -- [Katalogizační záznam](#) -- [Citace](#) -- [S návěštími pro jednotlivá pole](#) -- [MARC](#)

Záznam 1 z 1

objednat digitální kopii

Kniha bude pro vás digitalizována jen v případě, že již není chráněna autorskými právy.

Signatura

MKP-0000.039

Název

→ [Biblia germanica](#)

Místo vyd.

Norimbergae :

Nakladatel

Anton Koberger, Montag nach Invocavit [17.2.],

Rok vydání

1483

Rozsah

CCCCCLXXXIII listů ; 2°

Poznámka

Výzdoba: Iniciály střídavě červeně a modře, na začátku knih zpravidla malované a zlacené s rozvilinami (zvláště bohaté na f. CCXCVI), dřevorezy kolorovány

MDT

→ [\(0_068\)093](#)

Konspekt

→ [093 - Prvotisky](#)

Forma a žánr

→ [prvotisky](#)

Exempláře

[Všechny jednotky](#)Zvolte formát: [Standardní formát](#) [Katalogizační lístek](#) [Citace](#) [S návěštími polí](#) [S kódy polí](#) [MARC](#)Trvalý odkaz na titul: https://aleph.mzk.cz:443/F?func=direct&doc_number=001064665&local_base=MZK03&format=999

Záznam 1 z 1

[← Předchozí záznam](#)[Další záznam >](#)

Sign. Mkp-0000.039

Bible. Německy unn2015882680

Biblia germanica. -- Norimbergae : Anton Koberger, Montag nach Invocavit [17.2.], 1483. -- CCCCCLXXXIII listů ; 2°

Výzdoba: Iniciály střídavě červeně a modře, na začátku knih zpravidla malované a zlacené s rozvilinami (zvláště bohaté na f. CCXCVI), dřevořezy kolorovány. -- ISTC, ib00632000 <https://data.cerl.org/istc/ib00632000>. -- Catalogue of books printed in the 15. century now in the British Museum, II, 424. -- Dokoupil, V. Soupis prvotisků, spravovaných Universitní knihovnou v Brně, 244. -- Gesamtkatalog der Wiegendrucke, 4303. -- Hain, L. Repertorium Bibliographicum, in quo libri omnes ab arte typographica inventa usque ad annum MD, 3137. -- Louda, J. Soupis prvotisků Universitní knihovny v Olomouci a její pobočky v Kroměříži, 392-394. -- Pindter, R. Die Incunabeln in der Fideicommiss-Bibliothek des Fürsten Dietrichstein auf Schloss Nikolsburg, 362, s. 19. -- Schram, W. Die Incunabeln des Franzens-Museums, 5. -- Zahradník, I. Prvotisky knihovny strahovské. In Věstník České akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění, roč. 11 (1902), 603. -- Provenience: [Ferdinand Hofmann z Grünbüchlu] <https://www.digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:e84402d1-02de-485a-8c76-4b4ea5259b9a>. -- Vazba ze 16. století, dřevěné desky, vepřovice s válečkovým slepotiskem v 6 rámcích, 1. prázdný, ve 2. ornament, ve 3. hlavičky, ve 4. rostlinný ornament, v 5. Salutac., Trinit., Ioh. Bap., Spes mea, v 6. ornament. Uprostřed na přední desce Kristova hlava, na zadní David a Goliáš. 8 tepaných a prosekávaných rožnic (na přední desce 2 chybí), 2 spony, stopy po 2 puklách. -- Chybějící folio V dopsáno, dřevořez rovněž nakreslen a kolorován. Chyby v paginaci (text plynule navazuje, příslušná čísla listů se znovu opakují na odpovídajících místech): XI místo XII, CXXIX místo CXXVIII, CXLIII místo CXLII, CCCXXII místo CCCXXVII, CCCCLX místo CCCCL, CCCCLXVIII místo CCCCLXVII. --

DC

(0.068)093

FD

prvotisky

Syst.číslo [001064665]

Zvolte formát: [Standardní formát](#) [Katalogizační lístek](#) [Citace](#) [S návěštími polí](#) [S kódy polí MARC](#)

Trvalý odkaz na titul:

- ŠIMEČEK, Zdeněk. *Knižní obchod v Brně od sklonku 15. do konce 18. století*. Brno v minulosti a dnes. Brno: Statutární město Brno, 2011. ISBN 978-80-86736-23-5. Dostupné také z: <http://www.digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:50f52540-a07e-11ed-b51a-005056827e52>.
- ŠIMEČEK, Zdeněk a TRÁVNÍČEK, Jiří. *Knihy kupovati--: dějiny knižního trhu v českých zemích*. Historie. Praha: Academia, 2014. ISBN 978-80-200-2404-6. Dostupné také z: <http://www.digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:e8f36770-086f-11eb-a435-005056827e52>.
- WÖGERBAUER, Michael; PÍŠA, Petr; ŠÁMAL, Petr a JANÁČEK, Pavel. *V obecném zájmu: cenzura a sociální regulace literatury v moderní české kultuře 1749-2014*. Praha: Academia, 2015. ISBN 978-80-200-2491-6. Dostupné také z: <http://www.digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:dfd08700-80a0-11eb-964e-5ef3fc9bb22f>.
- MÁDLOVÁ, Claire; WÖGERBAUER, Michael a PÍŠA, Petr. *Na cestě k "výborně zřízenému knihkupectví": protagonisté, podniky a sítě knižního trhu v Čechách (1749-1848)*. Knižní kultura. Praha: Academia, 2019. ISBN 978-80-200-3054-2.